

ČESKÁ SPOLEČNOST
PRO ATEROSKLERÓZU

VÝROČNÍ ZPRÁVA ČESKÉ SPOLEČNOSTI PRO ATE- ROSKLERÓZU

za rok 2018

Výroční zpráva České společnosti pro aterosklerózu za rok 2018 O společnosti

Česká společnost pro aterosklerózu, z.s. (dále jen ČSAT) je odbornou společností, která sdružuje především lékaře a vědecké pracovníky pracující v oblasti diagnostiky, léčby a výzkumu aterosklerózy. Maximum zájmu je soustředěno na poruchy lipidového metabolismu, ale současně i na diagnostiku, výzkum a možnosti ovlivnění dalších rizikových faktorů aterosklerózy. Oblastí zájmu společnost přesahuje do preventivní kardiologie, angiologie i diabetologie, zabývá se i obecnými problémy metabolismu a výživy. Formálně je ČSAT zapsaným spolkem. Její činnost řídí výbor, činnost společnosti je regulována stanovami. Společnost se snaží prosazovat názory a zájmy svých členů při jednáních s oficiálními institucemi jako MZ ČR, SÚKL nebo VZP/Svaz zdravotních pojišťoven, snaží se i hájit zájmy nemocných při diskusích o léčebných postupech. ČSAT vypracovala doporučení pro diagnostiku a léčbu dyslipidemií a vydává odborná stanoviska k evropským doporučeným postupům, podílí se i na přípravě obecnějších doporučení pro prevenci diagnostiku a léčbu aterosklerózy a jejích komplikací jako je ischemická choroba srdeční a další. Společnost organizuje pravidelně odborné konference, sjezdy a semináře, podporuje odborný růst svých členů formou cestovních grantů a ocenění za publikační činnost. ČSAT zajišťuje a organizuje činnost sítě regionálních center pro specializované vyšetření nemocných s familiárními poruchami metabolismu lipidů (projekt MedPed). Pro své členy ČSAT vydává každé čtvrtletí elektronický Zpravodaj ČSAT, ale komunikuje pravidelně i formou el. newsletterů a webových stránek.

Úvodní slovo ČSAT

Vážené a milé kolegyně, vážení a milí kolegové,

dovolte, abychom vám předložili Výroční zprávu o činnosti České společnosti pro aterosklerózu, z.s. (dále jen ČSAT) za rok 2018, v níž chceme připomenout nejdůležitější události, které se našeho odborného zájmu týkaly v uplynulém období. Vrcholem aktivit ČSAT se i v roce 2018 stal Kongres o ateroskleróze, v pořadí dvaadvacátý, který se již podruhé konal v Olomouci. Kongres si udržel tradičně vysokou odbornou úroveň a nezávislost, stejně jako významné zastoupení originálních sdělení výzkumníků z celé republiky. Pro účastníky kongresu jsme připravili Kongresové listy s anketami a rozhovory. I letos jsme měli sekci zahraničních

přednášejících, na niž přijali pozvání prof. Nordestgaard z University of Copenhagen v Dánsku a prof. Zambon z University of Padua School of Medicine v Itálii. Nechyběli hosté z jiného oboru, tentokrát odborníci na výživu a potraviny, a odborný blok pro nás připravila Společnost lékařské genetiky a genomiky ČLS JEP. Podruhé se také konal vzdělávací seminář pro pacienty s familiární hypercholesterolemií (FH), pořádaný ve spolupráci s patientskou organizací Diagnóza FH, z.s. Problematice FH věnujeme dlouhodobě intenzivní pozornost, mezinárodně oceňovaný český projekt MedPed i díky podpoře a záštitě ČSAT oslavil v roce 2018 dvacáté výročí existence. Od roku 2014 je platným partnerem v péči o pacienty s FH a osvětě laické veřejnosti již zmíněná Diagnóza FH, z.s., se kterou ČSAT udržuje a rozvíjí partnerství již od začátku. Více o aktivitách projektu MedPed a Diagnózy FH se můžete dočíst dále v této Výroční zprávě.

I v roce 2018 byly vypsané soutěže o ceny ČSAT - Cena o nejlepší publikovanou práci v oblasti aterosklerózy nebo oceňování nejlepších posterových prezentací v rámci Kongresů o ateroskleróze. Nezapomněli jsme ani na podporu účasti členů ČSAT na domácích i zahraničních odborných akcích. Aktivity i finanční prostředky v této oblasti každoročně rozšiřujeme a věříme, že se tak podaří ještě více propojit naše spolupracovníky a kolegy se spolupracovníky a kolegy evropskými a světovými. Na cestovní granty ČSAT bylo v roce 2018 vynaloženo 53 480 Kč, na publikační soutěž 60 000 Kč a na posterovou soutěž 30 000 Kč.

Rok 2018 byl velmi významný v tom, že od 1. června 2018 se ČR přiřadila k většině evropských zemí, které mají možnost předepisovat inhibitory PCSK9 s úhradou za jasně definovaných podmínek. Vzápětí probíhala jednání odborných společností se zdravotními pojišťovnami o tom, která centra v ČR budou moci léčit inhibitory PCSK9 předepisovat. Seznam těchto center je vyvěšen na webových stránkách ČSAT a je průběžně aktualizován podle toho, jak centra přibývají. ČSAT se také podílela na vytvoření a publikování Společného stanoviska odborných společností k předepisování inhibitorů PCSK9, společně s ČIS ČLS JEP a Českou kardiologickou společností.

I v roce 2018 se nám ve spolupráci se společností Fileno dařilo pokračovat v sérii mezioborových webinářů zaměřených na léčbu dyslipidemií a jejich komorbidit. Podařilo se nám také vydat tři čísla odborného časopisu AtheroReview, garantovaného ČSAT a Slovenskou asociáciou aterosklerózy (SAA).

Po více než dvaceti letech nás na pozici sekretářky ČSAT opustila paní Jitka Řehouňková. Děkujeme jí za všechnu skvělou práci a podporu a přejeme jí jen to nejlepší do dalších let. Do roku 2018 vstoupil náš sekretariát s paní mgr. Šárkou Novákovou. Šárku Novákovou lze kontaktovat na e-mailu sekretariat@athero.cz, kde je k dispozici ohledně veškeré agendy Společnosti.

Dovolte nám na tomto místě poděkovat všem partnerům ČSAT, s jejichž přispěním bylo možné naše aktivity realizovat. Těšíme se na shledání na odborných akcích s účastí České společnosti pro aterosklerózu v roce 2019.

V Praze dne 30. 1. 2019

Za Výbor ČSAT

Jan Piňha a Michal Vrablík

Organizační struktura ČSAT v roce

Výbor ČSAT

Předseda

prof. MUDr. **Michal Vrablík**, Ph.D.

michal.vrablik@vfn.cz

III. interní klinika 1. LF UK a VFN U Nemocnice 1, 128 21 Praha 2

Vědecký sekretář

doc. MUDr. **Jan Piňha**, CSc.

jan.pitha@ikem.cz

IKEM

Vídeňská 1958/9, 140 21 Praha 4

První místopředsedkyně

prof. MUDr. **Hana Rosolová, DrSc.**

rosolova@fnplzen.cz

II. interní klinika LF UK a Fakultní nemocnice Dr. Edvarda Beneše 13, 305 99 Plzeň-Bory

Druhý místopředseda

prof. MUDr. **Vladimír Soška, CSc.**

vladimir.soska@fnusa.cz

OKB, ICRC a FN u sv. Anny v Brně, II. interní klinika LF MU
Pekařská 53, 656 91 Brno

Pokladník

prof. MUDr. **Renata Cífková, CSc.**

renata.cifkova@ftn.cz

Thomayerova nemocnice a 1. LF UK Vídeňská 800, 140 59 Praha 4 – Krč

Členové

prof. MUDr. **Vladimír Blaha, CSc.** blaha@lfhk.cuni.cz

III. interní gerontometabolická klinika, LF UK a FN Hradec Králové

Sokolská 581, 500 05 Hradec Králové

doc. MUDr. **Tomáš Freiberg, Ph.D.** tfreiber@med.muni.cz

Centrum kardiovaskulární a transplant. chirurgie, Genetická laboratoř

Výstavní 17/19, 603 00 Brno

doc. MUDr. **David Karásek, Ph.D.** david.karasek@fnol.cz

III. interní klinika LF UP a FN, Olomouc, I.P.Pavlova 6, 772 00 Olomouc

doc. MUDr. **Pavel Kraml, CSc.** pavel.kraml@fnkv.cz

II. interní klinika 3. LF UK a FN Královské Vinohrady Šrobárova 50, 100 34 Praha 10

doc. MUDr. **Tomáš Štulc**, Ph.D. tstulc@lf1.cuni.cz

III. interní klinika 1. LF UK a VFN,
U Nemocnice 1, 128 21 Praha 2

doc. MUDr. **Zuzana Urbanová**, CSc. urbanova.zuzana@vfn.cz

Klinika dětského a dorostového lékařství Ke Karlovu 2, 121 09 Praha 2

Stav členské základny ČSAT

Počet členů ke 30. 11. 2018: 290, z toho noví v r. 2018: 11, ukončilo členství: 5

Valná hromada ČSAT 2018

Jde o každoroční setkání, na které jsou zváni členové ČSAT. V roce 2018 se Valná hromada uskutečnila 6. 12. 2018 od 16:20 hodin v sále NH Collection Congress Hotel, Olomouc. Program: aktuální stav členské základny (prof. Vrablík), projekt MedPed (doc. Freiburger), pokladní zpráva (prof. Cífková), seznam pořádaných akcí v roce 2018, plán aktivit na rok 2019. Zprávu z Valné hromady najdete na www.athero.cz/o-spolecnosti/pro-cleny/

Aktivity v roce 2018

1. Pořádání a spolupořádání odborných seminářů, konferencí a kongresů, hostování v odborných blocích:

Datum	Akce	Místo konání
4.–6.1. 2018	XXXI. celostátní seminář: Prevence ICHS od dětského věku	Poděbrady
21.2. 2018	Setkání s prezidentkou EAS, EAS Advanced Course on Hot Topics in Clinical Lipidology and CV Prevention	Praha
18. – 20. 3. 2018	43. angiologické dny 2018 s mezinárodní účastí, kongres European Society for Vascular Medicine	Praha

22. 3. 2018	12. celostátní seminář ČIMS	Plzeň
6.–9.5. 2018	XXVI. výroční sjezd ČKS	Brno
5.–8.5. 2018	Kongres EAS	Lisabon
9.5. 2018	2nd Meeting on Pediatric FH	Lisabon
6.6. 2018	32. konference o hyperlipoproteinemiích - Šobrův den	Praha
5.–7.7.2018	Summer Course of IUA for Young Vascular Specialists	Praha
19. – 24. 8. 2018	International Atherosclerosis Research School	Hamburk
19.–22.9. 2018	XXV. kongres ČIS ČLS JEP	Brno
19. – 20. 10. 2018	4. Česko-Slovenská lipidová akademie	Mikulov
6.–8.12.2018	22. kongres o ateroskleróze	Olomouc
21.3., 23.5	cyklus webinářů Diagnostika a léčba dyslipidemií s angiology, kardiology	

2. Projekt MedPed

ČSAT garantuje síť pracovišť, které zajišťují diagnostiku a léčbu pacientů s familiární hypercholesterolemií (FH) a dalšími závažnými poruchami metabolismu tuků. V roce 2018 pokračoval nárůst pacientů s FH evidovaných v národní databázi projektu, která nově přešla pod správu ÚZIS. Ve dnech 13. – 14. dubna proběhlo opět dvoudenní pracovní setkání spolupracovníků projektu MedPed v Rančářově u Jihlavy, sjelo se 32 odborníků ze 17 pracovišť. Tématem byly odborné novinky a aktuální otázky z klinické praxe nebo záležitosti související s chodem projektu MedPed a jeho síťových pracovišť. Prostor byl věnován také zástupkyním patientské organizace Diagnóza FH, z.s. Další pracovní setkání spolupracovníků projektu MedPed se uskutečnilo v prosinci u příležitosti 22. kongresu o ateroskleróze v Olomouci. V Rančářově se spolupracovníci MedPed setkají znovu 5. – 6.

dubna 2019. Aktivity projektu MedPed byly v roce 2018 podporovány společnostmi Alexion, Amgen, KRKA, Pfizer a Sanofi, za což jim patří velké poděkování. Více o projektu MedPed v příložené Výroční zprávě projektu za rok 2018.

3. Podpora spolku pro pacienty Diagnóza FH, z.s.:

Cílem tohoto spolku, který v roce 2015 zahájil první rok své existence, je poradenství a edukace o diagnostice, léčbě a životním stylu pacientů s FH, podpora setkávání pacientů a jejich rodin a motivace ke zdravému životu. Spolek v roce 2018 podnikl řadu aktivit, jednak na podporu pacientů s FH a jejich rodin a jednak v oblasti osvěty laické veřejnosti a zviditelňování problematiky FH a nebezpečí hypercholesterolemie obecně. Spolu s ČSAT v březnu uspořádala tiskovou konferenci o rizicích vysokého cholesterolu pro mozek (v rámci Týdne mozku) a v dubnu se ve spolupráci s Nadačním fondem České srdce zapojila do doprovodného programu benefiční akce Proběhni se v areálu IKEM v Praze. Stovkám zájemců byl změřen cholesterol a byli proškoleni o rizicích dyslipidemií. V září proběhl u příležitosti světového dne FH (24. září) 3. ročník Týdne FH, největší osvětová akce roku spojená s měřením cholesterolu ve vybraných firmách a institucích. V roce 2018 se podařilo vyšetřit rekordních 770 osob, provést 40 hodin edukace a zachytit cca 13 podezření na FH či jinou závažnou DLP. Akce byla spojena s tiskovou konferencí a propagací v médiích. Diagnóza FH udržovala rovněž kontakty s odbornou veřejností – vystoupila na jaře na pracovním setkání projektu MedPed v Rančívě a na 22. kongresu o ateroskleróze v Olomouci na pracovním obědě MedPed a semináři pro pacienty s FH. Spolek zblízka sleduje formování a činnost Pacientské rady MZ ČR (předsedkyně Z. Cimická se nově stala členkou pracovní skupiny pro inovativní léčbu), spolupracuje s Koalicí pro zdraví a ČAVO a navštěvuje semináře Akademie patientských organizací při AIFP. V mezinárodním kontextu je Diagnóza FH členem FH Europe, sítě národních patientských organizací, a účastnila se rovněž jejího listopadového meetingu v Paříži. V roce 2018 se spolek zaměřil také na mladé pacienty s FH speciálně cílenou kampaní, jejímž účelem je motivovat k zodpovědnosti za vlastní zdraví. Dne 6. prosince se v Dubaji u příležitosti konání mezinárodního kardiologického kongresu uskutečnil kulatý stůl o FH, kam byli sezváni zástupci patientských organizací, lékaři a zástupci odborných lékařských společností z celého světa. Kulatý stůl uspořádala americká FH Foundation společně s World Heart Federation. Cílem bylo diskutovat nad návrhem nového do

kumentu, který by za svůj přijala Světová zdravotnická organizace (WHO), a to místo staršího dokumentu o FH z roku 1998, a pomocí svých nástrojů jej propagovala a prosazovala požadavky v něm uvedné. Dokument bude do finální podoby zpracován nově vznikající pracovní skupinou v roce 2019 a publikován v odborném časopise. Diagnóza FH, z.s. a ČSAT měla v Dubaji svého zástupce (K. Čillíková). Další odborní partneři spolku: projekt MedPed, Sekce výživy a nutriční péče, z.s. Hlavní sponzoři: Amgen, Sanofi, Alliance Healthcare.

4. Pokračování ve vydávání elektronického Zpravodaje ČSAT: V roce 2018 byly členům ČSAT distribuovány 3 elektronické Zpravodaje. Zpravodaj má první část informující o aktuálně pořádaných akcích nebo organizačních záležitostech a druhou část, která je odborná a věnuje se nejzajímavějším studiím a odborným pracem o ateroskleróze publikovaným v daném období. Zpravodaje jsou k dispozici také on-line na <http://www.athero.cz/o-spolecnosti/zpravodaj/>.

5. Udělení Ceny České společnosti pro aterosklerózu za nejlepší publikovanou původní práci za rok 2017–2018:

Komise ocenila tři autory původních prací: Barbora Vitverová zvítězila na základě dlouhodobé kvalitní a precizní práce v oblasti experimentálního výzkumu endoglinu: *Soluble endoglin and hypercholesterolemia aggravate endothelial and vessel wall dysfunction in mouse aorta. Vitverova B., Blazickova K., Najmanova I., Vicen M., Hyspler R., Dolezelova E., Nemeckova I.,Nachtigal P. (2018) Atherosclerosis, 271 , pp. 15-25.* Peter Wohlfahrt se umístil na druhém místě s klinicko-epidemiologickou prací zaměřenou na známky cévního poškození na populační úrovni: *Reference values of cardio-ankle vascular index in a random sample of a white population. Wohlfahrt P., Cífková R., Movsisyan N. (2017) Journal of Hypertension, 35(11):2238-2244.* Jaromíra Spurná obsadila třetí místo s prací zabývající se adipokiny, onemocněním diabetes mellitus 2. typu a cévním poškozením: *Relationship of Selected Adipokines with Markers of Vascular Damage in Patients with Type 2 Diabetes. Spurná J., Karásek D., Kubíčková V. et al. Metabolic Syndrome and Related Disorders Vol. 16, No. 5, pp:246-253.* Ocenění získali finanční odměnu v celkové výši 60 000 Kč.

6. MUDr. Martin Šatný, MUDr. Šárka Tesařová a npor. MUDr. Pavel Skořepa se zúčastnili kongresu Evropské společnosti pro aterosklerózu (EAS) s podporou EAS, udělovanou vybraným členům národních společností úzce spolupracujících s EAS. Na iARS do Hamburku díky cestovnímu grantu odjely MUDr. Dominika

Goldmannová a Mgr. Hana Kubátová. Cestovní grant na **3. Dubrovnickou lipidovou školu** získala MUDr. Ing. Zdeněk Bureš, MUDr. Lubica Cibičková, MUDr. Václav Rejlek a MUDr. Eva Tůmová.

7. Ocenění spolupracovníků projektu MedPed – Jako vynikající pracoviště projektu MedPed za rok 2018 byly vyhlášeny MUDr. Milena Budíková (regionální centrum pro dospělé, INTERKRIN s.r.o., Ústí nad Labem), MUDr. Alena Lubasová (specializované centrum pro dospělé, Nemocnice Jablonec nad Nisou p.o., Jablonec nad Nisou), prof. MUDr. Hana Rosolová, DrSc. a MUDr. Barbora Nussbaumerová, Ph.D. (regionální centrum pro dospělé, FN Plzeň, II. Interní klinika FN Plzeň, Plzeň).

8. ČSAT vydala – V časopisu *Atherosclerosis* 277 (2018) 355-361 byl publikován článek o výsledcích registru PLANET (Vrablík M., Raslova K., Vohnout B., Blaha V., Satny M., Kyselak O, Vaclova M., Urbanek R., Maskova J., Soska V., Freiberger T. Real-life LDL-C treatment goals achievement in patients with heterozygous familial hypercholesterolemia in the Czech Republic and Slovakia: Results of the PLANET registry). Všem investigátorům registru PLANET a centrům projektu MedPed patří velké poděkování.

V časopise *AtheroReview* 2018; 3(3): 201-207 a časopise *Vnitřní lékařství* 2018;64(12): 1131-1136 vyšlo Společné stanovisko odborných společností k předepisování PCSK9 inhibitorů (Češka R., Táborský M., Vrablík M.)

V časopise *Vnitřní lékařství* 2018; 64(12): 1124-1128 byl publikován Souhrn konzenzu EAS týkajícího se kauzálního vztahu mezi lipoproteiny o nízké hustotě a aterosklerotickými kardiovaskulárními onemocněními zpracovaný výborem České společnosti pro aterosklerózu (Soška V., Karásek D., Blaha V et al.).

9. Spolupráce s dalšími odbornými společnostmi: I v roce 2018 probíhala intenzivní spolupráce s dalšími odbornými společnostmi. Tradičně se ČSAT účastnila připravenými bloky konferencí České angiologické společnosti (ČAS), České kardiologické společnosti (ČKS) a České internistické společnosti (ČIS ČLS JEP). Probíhala spolupráce s Pracovní skupinou dětské kardiologie České kardiologické společnosti, s Českým institutem metabolického syndromu (ČIMS), Fórem zdravé výživy (FZV) a Sekcí výživy a nutriční péče, z.s.. Odborníci ČSAT se účastnili výročních konferencí primární péče pořádaných SVL ČLS JEP. Ve spolupráci se Společností lékařské genetiky a genomiky ČLS JEP byl připraven program výroč-

ního 22. kongresu o ateroskleróze. Zástupci jiných odborných společností se podíleli na přípravě webinářů ČSAT a vzniklo již zmíněné stanovisko tří odborných společností k předepisování PCSK9 inhibitorů.

10. Iniciativa k ustavení aferetických center: indikace a provádění lipoproteinové aferézy v České republice: Odborné společnosti, které se zabývají prováděním terapeutických aferéz, vyvinuly v rámci snahy o větší dostupnost lipoproteinové aferézy v České republice iniciativu k ustavení aferetických center v České republice. Prostřednictvím vzájemného propojení zainteresovaných odborných společností (Česká společnost pro aterosklerózu, Společnost pro transfuzní lékařství, Česká nefrologická společnost, Česká vitreoretinální společnost, Česká oftalmologická společnost, Česká neurologická společnost, Společnost pro orgánové transplantace, Česká diabetologická společnost, Česká transplantační společnost a Česká dermatovenerologická společnost) by měla iniciativa vyústit v ustavení aferetických center v České republice. Aferetická centra v rámci iniciativy by měla být platformou, vytvářející organizační a další provozní podmínky pro jejich odbornou činnost a představovat základ k přípravě argumentačního materiálu pro jednání se zdravotními pojišťovnami. ČSAT vypracovala v rámci Iniciativy aktualizovaná indikační kritéria k léčbě lipoproteinovou aferézou.

11. Mezinárodní spolupráce: ČSAT udržuje úzkou spolupráci s Evropskou společností pro aterosklerózu (EAS) a aktivně se zapojuje do významných mezinárodních projektů týkajících se výzkumu a detekce familiární hypercholesterolemie, doc. MUDr. Tomáš Freiberg, Ph.D. pracuje ve výkonném výboru projektu EAS Familial Hypercholesterolemia Studies Collaboration (FHSC). ČSAT rovněž dlouhodobě poskytuje záštitu letním mezinárodním kurzům Young Vascular Specialists pořádaným International Union of Angiology a je organizátorem týdenní letní školy pro mladé výzkumníky (International Atherosclerosis Research School).

Více ke dvěma nejvýznamnějším odborným akcím pořádaným ČSAT:

Šobrův den 2018:

Jak uvedl prof. MUDr. Richard Češka, CSc., vedoucí spolupořádajícího Centra preventivní kardiologie 1. LF UK a VFN a současně předseda České internistické společnosti ČLS JEP, Šobrův den je akcí „lipidovou, preventivně kardiologickou, biochemickou a genetickou“. Přesto se organizátoři pokusili celý program v letošním roce designovat trochu jinak než v předchozích letech. V první části bylo pro-

bráno hlavní téma oboru, tedy problematika poruch tukového metabolismu a aterosklerózy, i jejich léčby, ovšem ze zcela jiných úhlů pohledu – na téma nahlédli prizmatem své specializace kolegové z jiných oborů, např. diabetologie, neurologie, kardiologie či imunologie. „Někde je souvislost nasnadě, někde bychom ji možná před nějakým časem vůbec nehledali. Ale právě na rozhraní oborů je asi v současné době možno hledat největší progres,“ uvedl prof. Češka. Druhá a třetí část programu do jisté míry symbolizovala kontinuitu v oboru „klinická lipidologie“. Zpracování témat těchto částí se ujali jednak zkušení autoři jako např. doc. Pavel Kraml, doc. David Karásek nebo prof. Vladimír Blaha, a jednak „mladí“ autoři. Jejich blok měl ukázat, že obor jako takový má uvnitř interny stále co nabídnout – jak zajímavá témata, tak uspokojení z práce. Jak dále uvedl prof. Češka, současnou epochu léčby HLP a DLP lze bez rozpaků nazvat epochou biologické léčby, či epochou ovlivnění klíčového enzymu, PCSK9. A právě proto, že inhibitory PCSK9 (alirokumab, evolokumab) v červnu již konečně reálně vstoupily na český trh a do běžné klinické praxe (po zhruba dvou letech jednání jim byla stanovena cena a výše úhrady od zdravotních pojišťoven), byl jim věnován poslední odborný blok Šobrova dne.

22. kongres o ateroskleróze

Každoročně zve programový výbor zahraniční účastníky: tentokrát přijal pozvání prof. Børge G. Nordestgaard z Københavns Universitet/University of Copenhagen (Dánsko) a prof. Alberto Zambon z Università di Padova/University of Padua School of Medicine (Itálie). Prof. Nordestgaard se více než 25 let věnuje problematice familiární hypercholesterolemie (FH) a dalších dyslipidemií, vedl např. Copenhagen General Population Study a patří mezi investigátory Copenhagen City Heart Study. Prof. Zambon se věnuje péči o nemocné s předčasnou manifestací aterosklerózy a výzkumně pak především patogenezi aterosklerózy, resp. mechanismům progresu a regrese aterosklerotických plaků. Další zajímavostí bylo zařazení interaktivních odborných bloků, a to díky možnosti interakce s publikem prostřednictvím platformy slido.com umožňující během celého kongresu zasílání dotazů z chytrých telefonů. Stejně jako loni ČSAT umožnila konání semináře pro pacienty ve spolupráci se spolkem Diagnóza FH. Na více než hodinovém setkání zazněla praktická přednáška nutriční terapeutky Věry Boháčové o tom, jak správně číst údaje o složení potravin v obchodech, která byla následovaná praktickým tréninkem „nakupování“ pomocí tabletů zapůjčených společnostmi Acer. V bloku genetiky a genetického poradenství pro negenetiky, který připravila Společnost

lékařské genetiky a genomiky ČLS JEP, MUDr. A. Krebsová, Ph.D. (IKEM, Praha) shrnula možnosti diagnostiky geneticky podmíněných onemocnění velkých cév v souvislosti s poruchami tvorby fibrózní tkáně, které mohou vyústit v aneurysmatická postižení se všemi potenciálně fatálními důsledky. V dalším sdělení MUDr. J. Petřková (FN Olomouc) referovala o aktuálních možnostech zpřesnění odhadu hereditárního rizika rozvoje maligních arytmií pomocí molekulárně genetických metod. K dyslipidemiím se vrátil doc. P. Ješina (VFN, Praha). Na několika kazuistikách seznámil posluchače se vzácnými příčinami sekundárních dyslipidemií v kontextu vrozených poruch metabolismu, u nichž dnes známe genetickou příčinu, a určení příčinné mutace přináší jednoznačnou diagnózu. Mgr. L. Tichý (FN Brno) rozšířil pohled z oblasti poruch metabolismu plazmatických lipidů na genetiku aterosklerózy a nastínil aktuální směry výzkumu, které se kromě metabolismu lipidů týkají také genetické determinace zánětlivé odpovědi a více i méně prozkoumaných patogenetických cest. Genetickou sekci uzavřela MUDr. V. Curtisová (FN Olomouc), která se zabývala praktickými aspekty organizace genetického poradenství a možnostmi spolupráce lékařských genetiků s ostatními medicínskými odbornostmi a laboratorním komplementem. Doc. MUDr. T. Freiburger, Ph.D., vedoucí českého projektu MedPed, představil projekty Evropské společnosti pro aterosklerózu (EAS) zaměřené na FH: jde především o FHSC (FH Study Collaboration) a registr HoFH (Homozygous Familial Hypercholesterolemia). Cílem FHSC je shromáždit co nejvíce údajů o tom, jak je FH diagnostikována a léčena v různých zemích světa. Údaje mají pomoci většímu poznání FH a mají být využitelné pro zlepšení klinické praxe. Projekt hlásí nárůst počtu pacientů v registrech, aktuálně zahrnuje asi 11 000 pacientů ze 68 zemí. Prof. M. Vrablík, předseda ČSAT, ve svém sdělení o moderní léčbě dyslipidemií uvedl, že budoucnost lipidologie zcela jistě patří biotechnologiím – a nebudou to jen monoklonální protilátky, ale také látky, které umožňují intracelulární blokádu transkripce a translace, a tedy zásah do produkce proteinů uvnitř buňky. Umlčování mRNA pomocí oligonukleotidů je koncept, který už probíhá ve třetí fázi klinického zkoušení; je také cílený na PCSK9 a její aktivitu. Známa je v této souvislosti studie ORION s inkisiranem, jehož efekty jsou významné a dlouhodobé. Zajímavá je také TG – anti-sense terapie, která blokuje translaci proteinu apoC3, což je velmi potentní inhibitor aktivity lipoproteinové lipázy. Léčbou se daří dosahovat snížení TG až o 50 %. Mimo hrubě stále nejsou ani vysoké dávky omega-3 mastných kyselin.

Odborné aktivity plánované na rok 2019:

Datum	Akce	Místo konání
10. – 12. 1. 2019	32. Šamánkovy Poděbrady a 42. Motolský den	Poděbrady
18. – 19. 1. 2019	3. sjezd České asociace ambulantní kardiologie	Olomouc
29. 1. 2019	Prague Prevention	Praha
28.2. – 2. 3. 2019	44. angiologické dny 2019 s mezinárodní účastí	Praha
21. 3. 2019	13. celostátní seminář ČIMS	Plzeň
12.–15.5. 2019	XXVII. Výroční sjezd ČKS	Brno
26.–29.5.2019	87. Kongres EAS	Maastricht
25. 5. 2019	3rd Meeting on Paediatric FH	Maastricht
4. 6. 2019	33. konference o hyperlipoproteinemiích – Šobrův den	Praha
13.–14.6. 2019	25. Česko-slovenské angiologické sympozium	Lednice
10.–14.7.2019	7th IUA Course for Young Vascular Specialists	Praha
18.–23.8.2019	International Atherosclerosis Research School	Praha
23.8. 2019	iARS 10th Anniversary symposium	Praha
18. – 19.10. 2019	5. Česko-slovenská lipidová akademie	Mikulov
17. – 20.11. 2019	XXVI. kongres České internistické společnosti	Praha

5.–7.12.2019

23. kongres o ateroskleróze

Plzeň

Pozn: Kromě těchto akcí chystáme i řadu dalších, včetně série webinářů, kompletní přehled najdete na www.athero.cz.

ZÁVĚREČNÉ INFORMACE

Edukační aktivity ČSAT podporovali v roce 2018 následující partneři, kterým patří poděkování: Adamed Czech Republic, Amgen, Boehringer Ingelheim, Egis, Fresenius Medical Care, Herbacos Recordati, KRKA, MSD, Mylan, Novatin, Novo Nordisk, Pfizer, Richter Gedeon, Sandoz, Sanofi, Servier, Stada Pharma, Teva, Zentiva.

Výroční zprávu ČSAT připravili: prof. MUDr. Michal Vrablík, Ph.D., doc. MUDr. Jan Piřha, CSc., Mgr. Kristýna Čillíková, grafické zpracování: Galén - Symposion s.r.o.